

Europejski Zielony Ład - nowa strategia wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej. Jakie wyzwania stoją przed polską gospodarką i jakie wyzwania stoją przed uczelnią ekonomiczną?

Komisja Europejska przedstawiła w grudniu 2019 Europejski Zielony Ład – plan zbudowania zrównoważonej gospodarki UE poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Strategia ta ma wyznaczać kierunki rozwoju do 2050 roku.

Nasza uczelnia pracuje nad nową strategią rozwoju na najbliższe lata. W dokumencie Unii Europejskiej mamy gotową diagnozę sytuacji gospodarczej, środowiskowej i społecznej oraz najważniejsze wyzwania stojące przed nami w tym kompletnie nową wizję gospodarki i nowy model biznesowy, które jest głównym przedmiotem zainteresowania nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu. Uczelnia jako lider intelektualny życia społecznego i gospodarczego może wyznaczać kierunek działania sprzyjający realizacji strategii Zielonego Ładu na kilku poziomach: naukowym, dydaktycznym, jako kampus i instytucja w kontaktach z otoczeniem. Pozwoli to na stworzenie przewagi konkurencyjnej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu na rynku kształcenia innowacyjnych kadr dla zielonej transformacji gospodarki.

Jakie jest wizja Europejskiego Nowego Ładu?

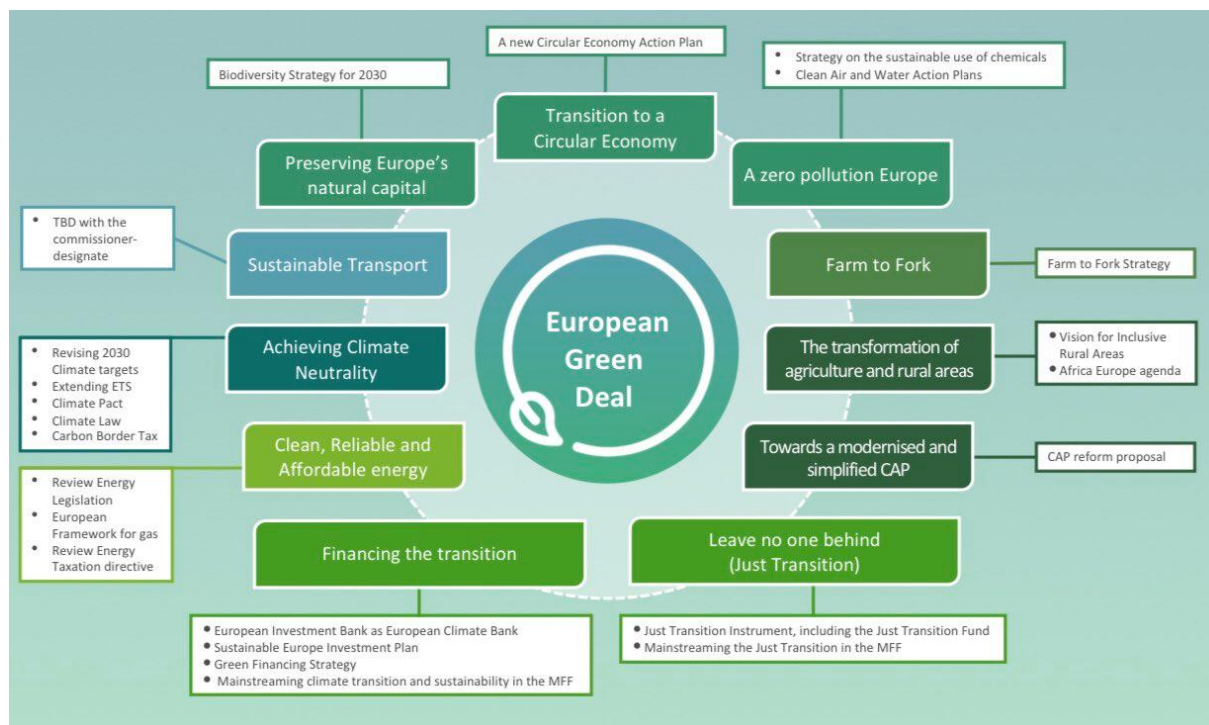
Europejski Zielony Ład – wprowadza nowy model gospodarczy. Oznacza to nową wizję rozwoju, nowe wartości i polityki sektorowe. System finansowy zostanie dostosowany do finansowania celów zielonej transformacji. Zazielenia się budżet Unii i kierunki finansowania z funduszy strukturalnych, zmieniają się też budżety krajów członkowskich.

Przewodnicząca Ursula von der Leyen powiedziała: Europejski Zielony Ład jest naszą nową strategią na rzecz wzrostu – wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Europejski Zielony Ład pokazuje, jak zmienić nasz styl życia i pracy, sposób produkcji i konsumpcji, tak abyśmy żyli zdrowiej, a nasze przedsiębiorstwa były innowacyjne. Wszyscy możemy włączyć się w ten proces i skorzystać z szans, jakie stwarza. Pomożemy gospodarce UE stać się światowym liderem, jeśli będziemy działać szybko, nie oglądając się na innych. Bardzo nam zależy na powodzeniu tej strategii dla dobra naszej planety i życia, jakie ona podtrzymuje – aby ocalić dziedzictwo naturalne Europy, różnorodność biologiczną, nasze lasy i morza. Jeżeli pokażemy reszcie świata, w jaki sposób osiągnąć zrównoważoną i konkurencyjną gospodarkę, możemy przekonać inne państwa do działania razem z nami.

Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą **gospodarkę o obiegu zamkniętym**, powstrzymaniu zmiany klimatu, przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej i zmniejszeniu poziomu zanieczyszczeń. Omówiono w nim konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe oraz wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu.

Europejski Zielony Ład dotyczy **wszystkich sektorów gospodarki**, w szczególności transportu, energii, rolnictwa, obiektów budowlanych oraz takich gałęzi przemysłu jak przemysł stalowy, cementowy, teleinformatyczny, tekstylny i chemiczny. Realizacja celów przedstawionych w Europejskim Zielonym Ładzie będzie wymagała znacznych inwestycji. Szacuje się, że aby osiągnąć cele wyznaczone obecnie w zakresie klimatu i energii na okres do 2030 r., konieczne będą dodatkowe inwestycje w kwocie 260 mld euro rocznie. Na przeciwdziałanie zmianie klimatu należy przeznaczyć co najmniej 25 proc. budżetu długoterminowego UE. Dalszym wsparciem będą działania Europejskiego Banku Inwestycyjnego, który staje się Europejskim Bankiem Klimatycznym. W 2020 r. Komisja przedstawi

strategię w sprawie zielonego finansowania, aby sektor prywatny włączył się w finansowanie zielonej transformacji.

Aby ambitny cel polityczny, jakim jest stanie się do 2050 r. pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem na świecie, znalazł odzwierciedlenie w prawodawstwie, w ciągu 100 dni Komisja przedstawi pierwsze europejskie prawo o klimacie. Z myślą o zrealizowaniu planowanych działań w zakresie klimatu i środowiska Komisja przedstawi również strategię na rzecz różnorodności biologicznej do roku 2030, nową strategię przemysłową i plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, strategię „od pola do stołu” dotyczącą zrównoważonej żywności oraz przedłoży wnioski w sprawie Europy wolnej od zanieczyszczeń.

Wyzwania dla uczelni ekonomicznej:

Naukowe: ekonomia – np. badania dotyczące nowego modelu gospodarczego, badanie transformacji gospodarczej w tym transformacji energetycznej, badanie zależności między polityką klimatyczną a rozwojem Polski, zidentyfikowanie zielonej przemiany strukturalnej w gospodarce, analiza rynku pracy pod kątem popytu i podaży na miejsca pracy w zielonych sektorach; **finanse** – zielony system finansowy, nowe instrumenty finansowe, zielone podatki, zielony budżet UE, państwa i samorządów, ryzyka finansowe związane z klimatem, liczenie efektywności inwestycji w środowisko i zapobieganie zmianom klimatycznym; **zarządzanie** – nowe modele biznesowe przedsiębiorstw, innowacje środowiskowe a rozwój firmy, koszty i ryzyka związane z klimatem, kosztami energii, przewaga konkurencyjna firm w obszarze zrównoważonego rozwoju, społeczna i środowiskowa odpowiedzialność; **rachunkowość** – zbieranie danych środowiskowych, analiza kosztów środowiskowych, ocena ryzyk klimatycznych, energetycznych, raportowanie niefinansowe.

Dydaktyczne:

- Wiedza: Wzrost świadomości studentów i absolwentów uczelni dotyczących środowiska i zmian klimatycznych w rozwoju i zarządzaniu przedsiębiorstwami i instytucjami publicznymi, Wzmocnienie wiedzy na temat wpływu produkcji i konsumpcji na środowisko i zmiany klimatyczne (ekonomiczna analiza kosztów i korzyści finansowych i pozafinansowych), Zapoznanie z praktycznymi

rozwiązaniami zasobooszczędnymi i niskoemisyjnymi w przedsiębiorstwie, instytucji publicznej i gospodarstwie domowym (zmniejszanie kosztów i korzyści ekonomiczne), Pogłębianie wiedzy na temat problemów środowiskowych i klimatycznych w łańcuchu dostaw (od producenta do konsumenta), Poznanie nowych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach uwzględniających kryteria środowiskowe i związane ze zmianami klimatu.

- Umiejętności: Wzrost kwalifikacji absolwentów uczelni i pracowników przedsiębiorstw i instytucji publicznych w zakresie aspektów środowiskowych i klimatycznych jako ważnego czynnika rozwoju gospodarczego, Kształcenie umiejętności zarządzania adaptacyjnego w odniesieniu do zmian klimatycznych, Wzrost kompetencji studentów w zakresie rachunkowości środowiskowej w przedsiębiorstwie, Umiejętność analizy i oceny kosztów zaniechania działań, w tym kosztów braku adaptacji gospodarki do zmian klimatu i przechodzenia do gospodarki niskoemisyjnej
- Postawy: Wzrost świadomości studentów i absolwentów na temat wpływu produkcji i konsumpcji na stan środowiska w tym na różnorodność biologiczną oraz na zmiany klimatu, kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec konieczności ponoszenia kosztów polityki klimatycznej, Zmiana schematów myślenia i jej wpływ na efektywne gospodarowanie energią, i racjonalizację wykorzystania zasobów oraz zmniejszenia emisji.

Uczelnia jako instytucja i kampus

Postawa uczelni jako instytucji wobec zmian klimatu i innych zagrożeń dla środowiska. Ważne obszary: rozmiar konsumpcji energii i wody, produkcja odpadów i emisja Co2, zakupy urządzeń biurowych i papieru a także usług sprzątania i usług budowlanych, inwestycje w odnawialne źródła energii, zieleń na kampusie etc. W najnowszej literaturze mówi się o czwartej misji uczelni polega ona na wymianie idei, wspólnym tworzeniu i wymianie dobrych praktyk w zakresie tworzenia zielonych kampusów i zrównoważonego rozwoju (the 'fourth mission' of co-creating for sustainability) (<https://international-sustainable-campus-network.org/>) . Mamy szansę być jedną z pierwszych uczelni, która wprowadzi taką misję do swojej strategii.

Trzecia misja uczelni: Zielony ład wpisuje się w Społeczną Odpowiedzialność Nauki realizując Trzecią Misję Uczelni gdyż dotyczy najważniejszych wyzwań gospodarczych i społecznych ważnych dla obywateli. Przeważająca większość Europejczyków uważa, że ochrona środowiska jest ważna (95 proc.). 8 na 10 Europejczyków (77 proc.) jest zdania, że ochrona środowiska może pobudzać wzrost gospodarczy. Wyniki badania Eurobarometr na temat świadomości ekologicznej obywateli UE potwierdzają szerokie poparcie opinii publicznej dla prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska na poziomie UE i dla finansowania ze środków UE działań przyjaznych dla środowiska.

Uczelnia pomagać w identyfikowaniu szans i możliwości w zakresie Zielonego Ładu, wspomagać dialog i angażować szerokie grupy interesariuszy, zwiększać wydajność i efektywność prowadzonych działań w zakresie nauki i badań.

Opracowanie : Bożena Ryszawska (Green Team)

Źródło: Bruksela, 11 grudnia 2019 r. Komisja Europejska - Komunikat prasowy
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_19_6691